QUY TRÌNH VẬN HÀNH CHUẨN · CHƯƠNG III: XỬ LÝ TỔ ONG BAN ĐÊM, BẢO TỒN ONG MẬT VÀ AN TOÀN TRÊN CAO

PCS-16
Phiên bản 2.0

PCS-16 · Xử lý tổ ong vò vẽ, ong bắp cày và ong mật an toàn

Tháo gỡ an toàn tổ ong vò vẽ (*Vespa affinis*), ong bắp cày và ong mật trên mái hiên resort, tán cây cao hay hộp kỹ thuật: **chăng dây khoanh vùng cảnh báo 15–20 m**, chỉ thao tác **ban đêm sau 19h00** (tốt nhất từ 19h30 khi đàn ong đã về hết tổ) bằng **đèn pha ánh sáng đỏ**, bố trí **tổ đội đôi (2 thợ mặc quần áo bảo hộ dày 2 lớp có lưới thép che mặt) kèm 1 người trực cảnh giới** vòng ngoài, Thẻ ATLĐ Nhóm 3 `SAH-CRD-13..17` khi cao > 2 m (gió < 8,0 m/s), **ưu tiên di dời sống đàn ong mật không đốt hay diệt bừa bãi** và sẵn sàng hướng dẫn cấp cứu sốc phản vệ 115 theo `JC-PCS-04`.

Ban đêm > 19h00 (19h30) · Chỉ đèn đỏ | **Đội đôi 2 thợ đồ dày 2 lớp + 1 trực cảnh giới** | **Khoanh vùng 15–20 m · Cửa phòng đóng kín** | **Di dời sống ong mật · Không đốt bừa bãi** | **Thẻ Nhóm 3 > 2 m · Cấp cứu 115 / JC-PCS-04**

MỤC 1 KHUNG KIỂM SOÁT TÀI LIỆU

Mã tài liệu	**PCS-16**	**Phiên bản và hiệu lực**	v2.0 · Hiệu lực từ 17/11/2026
Đơn vị ban hành	Công ty Cổ phần Dịch vụ Vệ sinh Công nghiệp Đà Nẵng SONGANHHYG (K57/10 Giang Văn Minh, Hòa Thuận Tây, Hải Châu, Đà Nẵng)	**Phạm vi áp dụng**	Mái hiên resort ven biển, ban công chung cư, tán cây cao công viên/sân vườn, trường học, hộp kỹ thuật điện và nhà xưởng tại Đà Nẵng, Hội An, Quảng Nam
Bộ phận chủ trì	Phòng Kỹ thuật Kiểm soát Côn trùng và An toàn Môi trường (QA/HSE)	**Người phê duyệt**	Đại diện Pháp luật: Ms. Mỹ Anh
Chu kỳ rà soát	06 tháng/lần hoặc trước cao điểm mùa sinh trưởng ong miền Trung (tháng 5–10) và mùa giông gió chiều tối	**Kênh hỗ trợ 24/7**	Hotline và Zalo: **0905 751 566** · Email: danangadv@gmail.com (Cấp cứu phản vệ: **115**)
Quy chuẩn áp dụng	**Nghị định 44/2016/NĐ-CP** (Thẻ ATLĐ Nhóm 3 trên cao) · **Điều 15 Nghị định 62/2025/NĐ-CP** (Khoảng cách an toàn lưới điện) · **Nghị định 91/2016/NĐ-CP** và **Nghị định 129/2024/NĐ-CP** · **Nghị định 45/2022/NĐ-CP** (CTNH `18 01 01`) · Chứng chỉ SAH-CRD-13..17, SAH-CRD-07/08 · Liên thông `JC-PCS-04`, `BM-PCS-02`, `BM-PCS-07`.		

MỤC 2 GỠ TỔ ONG VÒ VẼ BAN ĐÊM BẰNG ĐÈN ĐỎ, BẢO TỒN ONG MẬT VÀ GIỮ AN TOÀN TRÊN CAO

Ở các khu resort ven biển Sơn Trà – Ngũ Hành Sơn – Cẩm An và vùng đồi cây Hòa Vang (Đà Nẵng – Quảng Nam), từ tháng 5 đến tháng 10 trời nắng nóng là mùa ong vò vẽ (*Vespa affinis*) và ong bắp cày kéo đàn làm tổ lớn trên tán phi lao, tàu dừa cảnh, mái ngói hay trong hộp kỹ thuật. Làm nghề này sợ nhất hai cái dại: một là nghe khách hối rồi leo lên xử lý ban ngày khi ong thợ đang bay đi kiếm ăn tứ tung, hai là ban đêm cầm đèn pin ánh sáng trắng rọi thẳng vào cửa tổ. Ong vò vẽ ban đêm rất hung dữ khi bị rọi sáng trắng: cả đàn sẽ phóng thẳng theo tia đèn tấn công hội đồng, đốt vài mũi là nạn nhân dễ rơi vào sốc phản vệ nguy hiểm tính mạng chỉ trong vài phút. Ngược lại, gặp đàn ong mật có ích thì không được đốt lửa hay phun thuốc giết bừa bãi mà phải thu sống di dời ra vùng sinh thái. Quy trình `PCS-16` giữ đúng bốn nguyên tắc thực địa:

- **Chăng dây khoanh vùng 15–20 m và chỉ lên tổ ban đêm sau 19h00 (từ 19h30):** Chờ trời tối hẳn để ong thợ vào tổ hết, đóng kín cửa sổ các phòng liền kề, tắt hết đèn trắng xung quanh và chỉ dùng **đèn pha ánh sáng đỏ** đặt lệch góc cửa tổ.
- **Đủ tổ đội đôi mặc quần áo bảo hộ dày 2 lớp và người trực cảnh giới:** Hai thợ mặc quần áo bảo hộ liền thân vải dày 2 lớp chống kim đốt (mũ có lưới thép cứng cách mặt 3–5 cm) phối hợp cùng 1 người trực cảnh giới vòng ngoài giữ bộ sơ cứu **cấp cứu 115 / JC-PCS-04**; tổ cao hơn 2 m bắt buộc có Thẻ Nhóm 3 `SAH-CRD-13..17` và đo gió dưới 8,0 m/s.
- **Bảo tồn đàn ong mật, không đốt tổ hay xịt thuốc bừa bãi:** Gặp ong mật (*Apis cerana* / *Apis dorsata*), không dùng lửa đốt hay phun hóa chất mà thu bắt sống trọn đàn kèm ong chúa vào thùng lưới đem di dời về vùng sinh thái hoặc trại nuôi ong xa khu dân cư.
- **Cạo sạch cuống tổ, lau xóa mùi dẫn đàn:** Cạo nhẵn hết phần cuống bám trên cành cây hay mái hiên, lau kỹ bằng nước xà phòng pha tinh dầu sả xóa mùi đánh dấu và bịt kín khe hở hộp kỹ thuật, hốc tường.

MỤC 3 ĐIỀU KIỆN ÁP DỤNG THEO ĐỘ CAO TỔ ONG VÀ CÁC HÀNH VI BỊ CẤM

Phân hạng độ cao và vị trí	Tổ chức đội đôi, bảo hộ dày và cách xử lý	Khoanh vùng 15–20 m và hồ sơ ca
Tổ thấp ≤ 2 m Bụi cây cảnh, gờ cửa sổ tầng trệt, hộp kỹ thuật thấp	Tổ đội gồm 2 thợ mặc quần áo bảo hộ dày 2 lớp có lưới thép che mặt phối hợp thu/bọc tổ, kèm 1 người trực cảnh giới vòng ngoài giữ bộ sơ cứu JC-PCS-04 và sẵn sàng gọi 115; thao tác ban đêm sau 19h00 (từ 19h30) bằng đèn pha ánh sáng đỏ.	Căng dây khoanh vùng 15–20 m, chốt đóng cửa phòng xung quanh; chụp ảnh hiện trạng ban ngày, ghi biên bản bàn giao sạch cuống tổ lên BM-PCS-07.
Tổ cao > 2 m Mái hiên resort, tán dừa/phi lao cao, mặt đứng chung cư, nhà xưởng	Bắt buộc thợ có Thẻ ATLĐ Nhóm 3 (SAH-CRD-13..17), đeo dây đai toàn thân 2 móc trên xe nâng hoặc thang có người giữ chân; đo gió trước ca < 8,0 m/s (dừng khi có sấm sét 30–30); kiểm tra khoảng cách lưới điện Điều 15 NĐ 62/2025/NĐ-CP và nhờ bộ phận điện nước ngắt cầu dao tổng khu vực trước 19h00.	Giữ vành đai an toàn 15–20 m có bảo vệ trực chốt; kiểm tra an toàn trên cao và xuất nhập vật tư trên BM-PCS-02; lập nhật ký di dời ong mật hoặc gỡ tổ vò vẽ trên BM-PCS-07.

NHỮNG VIỆC KHÔNG ĐƯỢC LÀM KHI XỬ LÝ TỔ ONG: (1) **Cấm xử lý tổ ong vò vẽ, ong bắp cày vào ban ngày, trước 19h00 khi trời còn sáng, hoặc đi một mình thiếu đồng đội và người trực cảnh giới:** Ong kiếm ăn bay loạn dễ tấn công tập thể gây tai nạn nghiêm trọng. (2) **Cấm chiếu đèn pin ánh sáng trắng hoặc ánh sáng xanh vào cửa tổ ong ban đêm:** Tia sáng trắng dẫn hướng ong thợ phóng thẳng vào mặt người cầm đèn; chỉ dùng đèn pha ánh sáng đỏ đặt lệch góc. (3) **Cấm mặc quần áo bảo hộ mỏng thông thường thay bộ đồ bắt ong dày 2 lớp, hoặc leo cao > 2 m thiếu Thẻ Nhóm 3, khi gió ≥ 8,0 m/s, có giông sét hay vi phạm khoảng cách lưới điện.** (4) **Cấm phun thuốc diệt bừa bãi đàn ong mật thụ phấn khi có thể thu bọc di dời sống, và CẤM dùng lửa đốt tổ trên mái ngói, lá dừa, hộp điện hoặc bỏ sót cuống tổ chưa khử mùi.**

LIÊN KẾT NGỮ CẢNH · XỬ LÝ TỔ ONG AN TOÀN, BẢO TỒN ONG MẬT VÀ CẢNH QUAN CÂY XANH

Thao tác ban đêm Thẻ Nhóm 3 an toàn trên cao

Gỡ tổ ong vò vẽ, ong bắp cày ban đêm và thu bắt di dời ong mật theo **PCS-16** thuộc nhóm xử lý khẩn của dịch vụ diệt côn trùng tại Đà Nẵng, được báo giá rõ theo độ cao tiếp cận và kích thước tổ trên bảng giá dịch vụ diệt côn trùng. Với những tổ ong làm trên tán phi lao, tàu dừa rậm trong sân vườn biệt thự hay resort, sau khi hạ tổ xong đội thường kết hợp cắt tỉa tạo tán thông thoáng qua dịch vụ chăm sóc cây xanh cảnh quan để ong không quay lại đóng tổ sát lối đi khách.

Dịch vụ Diệt côn trùng Đà Nẵng → | Bảng giá Dịch vụ Diệt côn trùng → | Dịch vụ Chăm sóc Cây xanh →

MỤC 4 TRÁCH NHIỆM PHỐI HỢP CÁC BỘ PHẬN

Vai trò	Việc cần làm trước và trong ca	Kiểm tra và bàn giao sau ca
Tổ trưởng / QA-HSE	Khảo sát ban ngày định đúng loài ong, đo cao độ và khoảng cách lưới điện theo Điều 15 NĐ 62/2025/NĐ-CP; kiểm tra tốc độ gió < 8,0 m/s trước khi lên xe nâng/thang	Kiểm tra lại sức khỏe cả tổ sau khi cởi đồ bảo hộ ở vùng an toàn, nghiệm thu cuống tổ đã cạo sạch khử mùi và ký giao BM-PCS-07
Tổ đội đôi thợ (có Thẻ Nhóm 3)	Mặc kín đồ bảo hộ dày 2 lớp có lưới thép che mặt (kiểm tra chéo khóa kéo cho nhau), mang dây đai 2 móc khi cao > 2 m; chờ sau 19h00 (19h30) bật đèn pha đỏ bọc hạ gọn tổ vò vẽ hoặc thu sống trọn đàn ong mật	Cạo sạch hết cuống tổ hoặc bánh sáp, lau khử mùi đánh dấu bằng nước xà phòng pha tinh dầu sả, thu dọn hốc tường và súc vỏ bình 3 lần bỏ túi CTNH 18 01 01 (nếu có dùng thuốc)
Người trực cảnh giới vòng ngoài	Cắm cọc tiêu, căng dây khoanh vùng 15–20 m; giữ chân thang, tiếp thùng lưới/bao kép, cầm sẵn bộ sơ cứu JC-PCS-04 và điện thoại đầy pin lưu số cấp cứu 115	Theo dõi đường rút an toàn cho tổ đội đôi, bảo đảm không có người dân hay khách đi vào vùng hạ tổ và thu dọn cọc dây sau khi hoàn tất
Bảo vệ / Bộ phận điện nước / BQL	Đóng kín hết cửa sổ và ban công hướng về tổ ong; tắt toàn bộ đèn trắng sân vườn và ngắt cầu dao tổng nếu tổ nằm gần hộp điện hoặc dây dẫn	Giữ cửa sổ kề bên đóng kín thêm 24 giờ cho ong thợ lạc tự tản đi, bít kín lỗ hở hộp kỹ thuật bằng vữa/lưới inox và kiểm tra lại sáng hôm sau

MỤC 5 PHƯƠNG ÁN XỬ LÝ THEO LOÀI ONG, ĐỒ BẢO HỘ ĐẶC THÙ VÀ CẤP CỨU PHẢN VỆ 115

5.1. Bảng chọn cách xử lý ban đêm (sau 19h00) và bảo tồn ong mật

Loài ong mục tiêu	Đặc điểm nhận diện và rủi ro nọc đốt	Cách xử lý ban đêm (> 19h00, tốt nhất từ 19h30)	Hậu kỳ chống làm tổ lại
Ong mật (*Apis cerana / Apis dorsata*)	Thân thon vàng nâu, tổ bánh sáp lộ thiên hoặc bọng cây; ít hung dữ nếu không kích động; có ích thụ phấn	**Bảo tồn, di dời sống (không đốt hay giết bừa bãi):** Dùng khói nhẹ làm dịu đàn, thu gọn ong chúa và cả đàn vào thùng/túi lưới di dời về vùng sinh thái hay trại nuôi ong	Cạo sạch hết bánh sáp bám trên tường/mái và lau hết mùi mật, sáp bằng nước xà phòng
Ong vò vẽ (*Vespa affinis*)	Tổ hình bầu dục màu nâu vân sọc, bụng có dải cam vàng rõ; cực kỳ hung dữ, đuổi đốt xa, nọc gây sốc phản vệ và suy thận	Chăng dây khoanh vùng 15–20 m, thao tác sau 19h00 (19h30) với **đèn pha đỏ**; tổ đội đôi mặc quần áo bảo hộ dày 2 lớp bọc trọn tổ bằng bao tải kép dày rồi tách gọn cuống tổ	**Cạo sạch hết cuống tổ** bám trên cành/mái hiên; lau khử mùi đánh dấu; nhắc đóng cửa 24 giờ cho ong thợ lạc tự tản đi
Ong bắp cày (*Vespa tropica / velutina*)	Kích thước rất lớn, làm tổ trên tán cây cao hoặc trong hốc đất, hốc tường kỹ thuật; vết đốt gây đau dữ dội và phản vệ nặng	Thao tác sau 19h00 với tổ đội đôi + Thẻ Nhóm 3 SAH-CRD-13..17 nếu cao > 2 m (gió < 8,0 m/s); tổ sâu trong hốc tường xử lý cục bộ đúng cửa hốc trước khi gỡ tổ	Dọn sạch xác tổ, lau khử mùi đánh dấu bên ngoài và bít kín lỗ hốc tường bằng vữa hoặc lưới inox

5.2. Quần áo bảo hộ dày 2 lớp, ánh sáng đỏ và an toàn trên cao

- **Bộ đồ bảo hộ chống ong đốt dày 2 lớp:** Vải tổng hợp dày nhiều lớp chống xuyên kim đốt dài của ong vò vẽ và ong bắp cày (không dùng áo lưới mỏng thông thường), mũ trùm có **lưới thép cứng** giữ khoảng cách an toàn cách da mặt ít nhất 3–5 cm, găng da/cao su dày dài quá cổ tay quấn băng dính kín mép tay áo, ủng cao su lồng bên trong ống quần bó kín.
- **Chiếu sáng và tổ chức đội hình 3 người:** Bắt buộc tối thiểu **tổ đội đôi (2 thợ mặc đồ bảo hộ kín trực tiếp xử lý) + 1 người trực cảnh giới** giữ dây vành đai 15–20 m, tắt hết đèn sảnh/đèn rọi màu trắng và chỉ bật **đèn pha ánh sáng đỏ** đặt lệch góc cửa tổ sau 19h00 (từ 19h30).
- **Kiểm soát độ cao > 2 m và thời tiết:** Người lên thang/xe nâng bắt buộc có Thẻ Nhóm 3 SAH-CRD-13..17, dây đai toàn thân 2 móc, kiểm gió < 8,0 m/s, dừng ngay khi có sấm sét (quy tắc 30–30) và giữ khoảng cách lưới điện theo Điều 15 NĐ 62/2025/NĐ-CP.

5.3. Hướng dẫn sơ cứu, cấp cứu sốc phản vệ 115 (JC-PCS-04) và vật tư xử lý hốc kín

- **Chuẩn bị cấp cứu 115 trước ca:** Sàng lọc không cử thợ có tiền sử dị ứng nọc ong tiếp cận trực tiếp; người trực cảnh giới mang theo điện thoại đầy pin, lưu sẵn số cấp cứu **115**, lộ trình bệnh viện gần nhất tại Đà Nẵng – Hội An – Quảng Nam và túi sơ cứu JC-PCS-04 (nhíp khều ngang ngòi ong, túi chườm lạnh, sát khuẩn).
- **Xử trí vết đốt và sốc phản vệ (JC-PCS-04):** Với vết đốt thường, khều ngang lấy ngòi ong mật (**không dùng tay bóp túi nọc**), rửa xà phòng sạch và chườm lạnh 10–15 phút. Nếu xuất hiện bất kỳ dấu hiệu phản vệ nào (**khó thở, khàn giọng, phù môi/lưỡi/mi mắt, nổi mề đay toàn thân, choáng váng tụt huyết áp**): lập tức **GỌI NGAY 115**, đặt nạn nhân nằm đầu thấp kê cao chân (hoặc nửa nằm nếu khó thở), nới lỏng quần áo và không tự cho uống thuốc khi khó nuốt.
- **Chế phẩm xử lý hốc tường không bọc túi được:** Chỉ sử dụng **Permecide 50EC** (`SAH-APR-PCS-03`) hoặc **Icon 2.5CS** (`SAH-APR-PCS-09`) phun cục bộ vào miệng hốc bê tông/mái kín khi không thể trùm bao bọc tổ trực tiếp; thu bao bì vào túi CTNH `18 01 01`.

MỤC 6 TRÌNH TỰ THỰC HIỆN TỪNG BƯỚC VÀ ĐIỂM KIỂM TRA BẮT BUỘC

BƯỚC 1 **Khảo sát ban ngày định loài ong, kiểm tra lưới điện và chăng dây khoanh vùng 15–20 m** — **Trách nhiệm: Tổ trưởng và BQL**

- Quan sát từ khoảng cách an toàn vào ban ngày để xác định đúng loài (ong mật, ong vò vẽ hay ong bắp cày), ước lượng kích thước tổ, độ cao tiếp cận (≤ 2 m hay > 2 m) và khoảng cách tới đường dây điện theo Điều 15 NĐ 62/2025/NĐ-CP.
- Cắm cọc tiêu và căng dây **khoanh vùng cấm người tiếp cận bán kính 15–20 m**; đề nghị lễ tân/bảo vệ đóng kín cửa sổ, ban công các phòng hướng về tổ ong và xác định tuyến xe cấp cứu 115 gần nhất.

> **Điểm kiểm tra bắt buộc: Nếu tổ chạm gần lưới điện vi phạm Điều 15 NĐ 62/2025/NĐ-CP hoặc chưa chăng dây khoanh vùng đủ 15–20 m thì dừng ngay, không được tiếp cận xử lý.**

BƯỚC 2 **Triển khai ban đêm sau 19h00 với tổ đội đôi, đồ bảo hộ dày 2 lớp và người trực cảnh giới** — **Trách nhiệm: Tổ đội đôi thợ và người trực cảnh giới**

- Chỉ bắt đầu triển khai **ban đêm sau 19h00** (từ 19h30 khi trời tối hẳn và toàn bộ ong thợ đã bay vào tổ); phối hợp bảo vệ và bộ phận điện nước tắt hết đèn trắng sân vườn, hành lang hướng tổ ong (và ngắt cầu dao tổng nếu tổ nằm gần hộp điện).
- Kiểm tra tốc độ gió < 8,0 m/s và không có giông sét; xác nhận đủ **tổ đội đôi (2 thợ mặc quần áo bảo hộ bắt ong dày 2 lớp có lưới thép cứng che mặt, găng dày, ủng kín)** được kiểm tra chéo khóa kéo bởi đồng đội, cùng **1 người trực cảnh giới** vòng ngoài cầm bộ sơ cứu JC-PCS-04. Nếu làm cao > 2 m, kiểm tra Thẻ Nhóm 3 SAH-CRD-13..17 và dây đai 2 móc.

BƯỚC 3 **Bật đèn pha ánh sáng đỏ và ưu tiên di dời sống ong mật hoặc bọc hạ gọn tổ ong vò vẽ** — **Trách nhiệm: Tổ đội đôi thợ**

- Chỉ bật **đèn pha ánh sáng đỏ** đặt chếch hướng cửa tổ (**cấm bật hoặc rọi đèn trắng vào tổ**).
- Với **ong mật**: sử dụng khói dịu nhẹ (nếu phù hợp) và thùng lưới/túi thoáng thu bắt sống trọn đàn kèm ong chúa để di dời an toàn về vùng sinh thái hoặc trại nuôi ong, không phun hóa chất hay dùng lửa đốt tổ bừa bãi.
- Với **ong vò vẽ / ong bắp cày**: 2 thợ phối hợp trùm nhanh bao tải kép dày bọc kín trọn tổ, thắt chặt cổ bao và tách gọn cuống tổ; nếu tổ nằm sâu trong hốc tường/hốc đất không thể bọc túi, xử lý cục bộ chính xác vào miệng hốc bằng **Permecide 50EC / Icon 2.5CS**, chờ đàn im hẳn mới mở gỡ tổ.

> **Điểm kiểm tra bắt buộc: Nếu bất kỳ lúc nào có đèn pin trắng chiếu thẳng vào tổ hoặc phát hiện rách hở trên đồ bảo hộ thì rút lui bình tĩnh ra ngoài vành đai 15–20 m và tắt đèn ngay.**

BƯỚC 4 **Cạo sạch cuống tổ, lau khử mùi đánh dấu và bịt kín khe hốc tường** — **Trách nhiệm: Tổ đội đôi thợ**

- Dùng dao cạo dài cạo sạch hết phần cuống tổ hoặc bánh sáp bám trên gỗ, bê tông, tán cây; **lau rửa kỹ điểm bám bằng nước xà phòng / tinh dầu sả khử mùi đánh dấu** nhằm xóa sạch mùi dẫn đường tránh đàn ong thợ sót quay lại xây tổ mới.
- Với tổ trong hốc tường/hộp kỹ thuật, thu sạch xác tổ và phối hợp bộ phận điện nước cùng BQL bít kín lỗ hở bằng vữa hoặc lưới inox ngay sau xử lý.

BƯỚC 5 **Kiểm tra sơ cứu phản vệ 115 / JC-PCS-04, thu gom CTNH 18 01 01 và chốt BM-PCS-07** — **Trách nhiệm: Tổ trưởng và BQL**

- Kiểm tra sức khỏe cả tổ đội đôi sau khi cởi đồ bảo hộ ở vùng an toàn (bảo đảm 0 ca bị đốt hoặc sẵn sàng hướng dẫn cấp cứu gọi ngay 115 / JC-PCS-04 nếu có dấu hiệu dị ứng/phản vệ).
- Súc rửa vỏ bình pha 3 lần bỏ túi CTNH 18 01 01 (nếu có dùng thuốc xử lý hốc tường); dặn BQL đóng cửa sổ liền kề thêm 24 giờ cho ong thợ lạc bay tản đi và ký nghiệm thu BM-PCS-07.

MỤC 7 NGHIỆM THU, XỬ LÝ TÌNH HUỐNG NGOẠI LỆ VÀ CĂN CỨ PHÁP LUẬT

Mốc nghiệm thu xử lý tổ ong an toàn: Toàn bộ phần thân và cuống tổ được tháo sạch và lau khử mùi đánh dấu; mọi ca tổ ong mật tiếp cận đều được thực hiện phương án bảo tồn di dời sống; 0 ca đốt phản vệ hay tai nạn ngã cao, rò điện; theo dõi sau 24 giờ không còn đàn ong tụ lại làm tổ mới và hoàn tất chữ ký trên BM-PCS-07.

Tình huống ngoại lệ thực tế	Nguyên nhân và rủi ro	Hành động chuẩn SONGANHHYG
Có nhân sự hoặc cư dân bị ong vò vẽ/bắp cày đốt xuất hiện khó thở, nổi mề đay, choáng	Sốc phản vệ cấp tính do nọc ong có thể gây phù thanh quản và tụt huyết áp nguy hiểm tính mạng	Thực hiện ngay hướng dẫn sơ cứu trên JC-PCS-04: **GỌI NGAY CẤP CỨU 115**, đặt nạn nhân nằm đầu thấp kê cao chân (hoặc nửa nằm nếu khó thở) nơi thoáng mát, nới lỏng cổ áo, không tự cho uống thuốc nếu khó nuốt và chuyển ngay tới bệnh viện gần nhất.
Tổ ong vò vẽ làm ngay trong tủ điện công tơ hoặc hộp kỹ thuật điều hòa trên cao	Nguy cơ điện giật chết người khi thao tác và không gian hẹp dễ khiến ong túa vào mặt	Phối hợp bộ phận điện nước **ngắt cầu dao tổng tủ/tuyến dây trước 19h00** và treo thẻ khóa an toàn; sau 19h30 bật đèn pha đỏ cho tổ đội đôi mặc quần áo bảo hộ dày 2 lớp bọc hạ tổ, cạo sạch cuống tổ khử mùi và lắp gioăng kín khe hộp kỹ thuật trước khi đóng điện lại.
Sáng hôm sau vẫn còn 5–10 con ong thợ bay quanh vị trí tổ cũ vừa hạ đêm qua	Ong thợ đi kiếm ăn muộn ngủ ngoài tán cây hôm trước bay về tìm tổ cũ	Thông báo trước cho BQL giữ đóng cửa sổ phòng kề trong 24 giờ; do cuống tổ đã cạo sạch khử mùi và không còn ong chúa/ấu trùng, số ong thợ lẻ sẽ tự tản đi sau 1–2 ngày; có thể treo 1 tấm bẫy keo nhẹ tạm thời nếu cần.
Trời nổi gió giật ≥ 8,0 m/s hoặc có giông sét chiều tối ngay trước giờ nâng xe/leo thang	Rủi ro lật xe nâng/ngã thang trên cao và gió tạt làm ong bay loạn hướng	Dừng ngay thao tác trên cao; giữ nguyên dây khoanh vùng 15–20 m, thông báo bảo vệ hướng dẫn đường vòng cho cư dân và dời lịch sang tối hôm sau ngay khi gió lặng dưới 8,0 m/s.

RÀNG BUỘC PHÁP LÝ VÀ AN TOÀN LAO ĐỘNG TRÊN CAO: Mọi thao tác làm việc trên cao > 2 m tuân thủ **Nghị định 44/2016/NĐ-CP** với Thẻ ATLĐ Nhóm 3 (SAH-CRD-13..17) và khoảng cách an toàn lưới điện theo **Điều 15 Nghị định 62/2025/NĐ-CP**; chế phẩm xử lý hốc kín (nếu dùng) tuân thủ **Nghị định 91/2016/NĐ-CP**, **Nghị định 129/2024/NĐ-CP** và thải bỏ CTNH 18 01 01 theo **Nghị định 45/2022/NĐ-CP**; quyền dừng việc khi mất an toàn áp dụng theo **Luật ATVSLĐ 2015**, **Điều 127 Bộ luật Lao động 2019** và **Điều 393 Bộ luật Dân sự 2015**.

MỤC 8 ĐÀO TẠO, CHỨNG CHỈ NHÂN SỰ VÀ BIỂU MẪU LIÊN KẾT

- **Chứng chỉ nhân sự:** KTV xử lý tổ ong trên cao > 2 m bắt buộc có Thẻ ATLĐ Nhóm 3 còn hiệu lực (SAH-CRD-13..17) cùng Chứng nhận 120 tiết Bộ Y tế (NIMPE) SAH-CRD-07 / SAH-CRD-08 và sát hạch nhận diện sốc phản vệ JC-PCS-04.
- **Biểu mẫu và thẻ trực quan liên kết:** JC-PCS-04 · Quy trình cấp cứu 115 và sơ cứu vết đốt ong (PDF) · BM-PCS-02 · Kiểm tra an toàn ca · BM-PCS-07 · Biên bản thực hiện và bàn giao · JC-PCS-01.
- **Catalog và SOP liên thông:** Permecide 50EC (SAH-APR-PCS-03) · Icon 2.5CS (SAH-APR-PCS-09) · PCS-03 · PCS-11 (Sơ cứu phản vệ) · PCS-17.

MỤC 9 LỊCH SỬ PHIÊN BẢN VÀ XÁC NHẬN BAN HÀNH

Phiên bản	Ngày	Người soạn và phê duyệt	Nội dung thay đổi và quy chuẩn áp dụng
v2.0	17/11/2026	Phòng Kỹ thuật Kiểm soát Côn trùng và QA/HSE · Ms. Mỹ Anh duyệt	Ban hành chuẩn 9 mục xử lý tổ ong vò vẽ, ong bắp cày và bảo tồn ong mật: chăng dây khoanh vùng 15–20 m, thao tác ban đêm sau 19h00 (từ 19h30) với đèn pha đỏ, tổ đội đôi 2 thợ mặc quần áo bảo hộ dày 2 lớp + 1 người trực cảnh giới, Thẻ Nhóm 3 SAH-CRD-13..17 khi cao > 2 m (gió < 8,0 m/s), di dời sống ong mật không đốt hay giết bừa bãi và hướng dẫn cấp cứu 115 / JC-PCS-04.

Điều hướng cụm quy trình và tài liệu đối chứng: ← PCS-15: Kiểm soát mọt kho hàng · Mục lục 22 SOP · PCS-17: Kiểm soát thằn lằn và rắn →
Biểu mẫu và dịch vụ chuyên sâu liên thông: JC-PCS-04 · Sơ cứu phản vệ 115 · Thẻ ATLĐ Nhóm 3 SAH-CRD-13..17 · BM-PCS-07 · Biên bản dịch vụ · Dịch vụ Chăm sóc Cây xanh →